

AKTUEEL EVANGELIE

een tijdschrift gewijd aan
het herstel van het zuivere
evangelie.

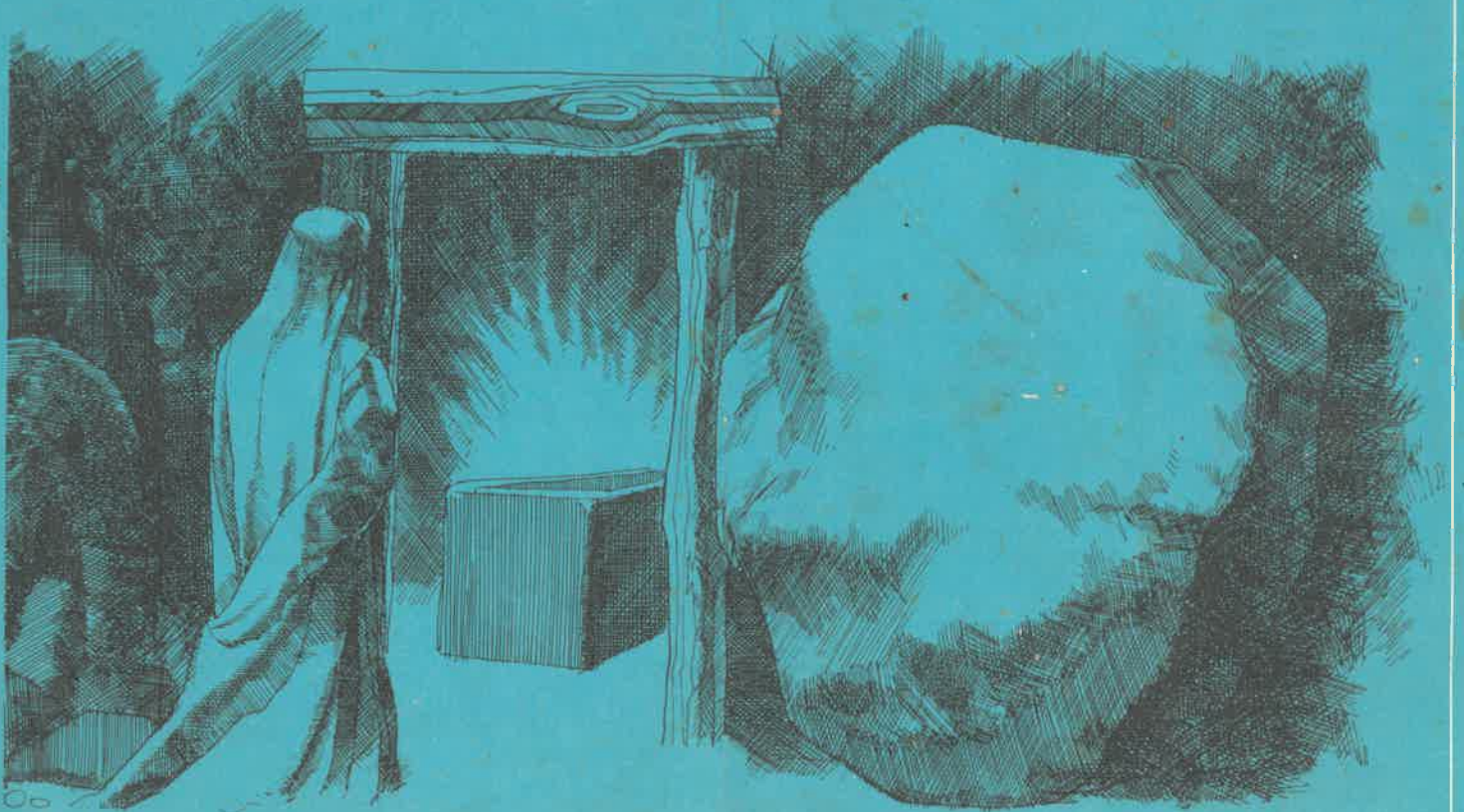
Sola Gratia
Solo Christo
Sola Fide

Door genade alleen
Door Christus alleen
Door geloof alleen

Nummer 1
maart 1977

VOLBRACHT EN VOLTOOID

- Evangelie en eschatologie
- Eschatologie en geloofsgerechtigheid
- Eschatologische hoop in het Nieuwe Testament ●

AKTUEEL EVANGELIE

Aktueel Evangelie is een tijdschrift gewijd aan de verkondiging van het bijbelse beginsel van de rechtvaardiging door het geloof.

**Nummer 1
maart 1977**

Redactie:
Joh. Diepraam
M. Dulfer
D. Zantinge

Adviserend redakteur:
Robert D. Brinsmead

Dit tijdschrift verschijnt ieder kwartaal en is een uitgave van de Stichting Aktueel Evangelie, Postbus 25, Borger.

Redactie-adres: Aktueel Evangelie, Ravelstraat 24, Lisse.
Telefoon: de redactieleden zijn onder de volgende telefoonnummers bereikbaar:
02521 - 12186
05993 - 4282
05998 - 2484

Overname van de inhoud van dit tijdschrift alleen na schriftelijke aanvraag bij de redactie.

UITGEVERS en DOELSTELLING

Aktueel Evangelie is de Nederlandse editie van het internationale christelijke tijdschrift Present Truth, dat wordt uitgegeven door de New Reformation Fellowship. Er bestaat ook een Duitse editie, Wahrheit für Heute. Alle edities staan los van enige kerkelijke binding en worden uitgegeven door een groep christenen in Noord-Amerika, Australië en West-Europa.

Aktueel Evangelie heeft zich in deze tijd van religieuze verinnerlijking, van nadruk op de persoonlijke ervaring van de christen, van het plaatsen van Gods heilswerk in en door Jezus Christus op het tweede plan, evenals Present Truth, ten doel gesteld de vreugdeboodschap van de rechtvaardiging door het geloof te verkondigen. Wij menen dat de grondbeginselen van deze boodschap zeer krachtig en kernachtig werden geformuleerd door de Hervormers in de 16de eeuw. Ook geloven wij dat deze grondbeginselen, gebaseerd op de Heilige Schrift, in deze tijd van subjectieve geloofsbeleving verloren dreigen te gaan. Aktueel Evangelie sluit zich bij deze beginselen volledig aan, Ze vormen dan ook ons redactionele uitgangspunt. Ze kunnen onder meer worden uitgedrukt door de volgende beroemde reformatorische uitspraken: 1. Sola Gratia – door genade alleen. Gods heilrijke handelen in Zijn Zoon Jezus Christus is de enige grond voor onze bevrijding en verlossing.

ACCEPTGIROKAART VOOR UW VRIJWILLIGE BIJDRAGE

In het laatste nummer van Aktueel Evangelie kondigden wij de bijvoeging aan van een acceptgirokaart voor een eventuele bijdrage. Helaas waren wij voor deze editie nog niet in staat deze kaarten bij te sluiten. Wij hopen dit de volgende keer te kunnen doen.

Inmiddels staat het U natuurlijk vrij reeds nu middels een eigen giro- of bankoverschrijving het werk van Aktueel Evangelie te steunen.

U kunt dat doen door op gironummer 34 10 100 van de Penningmeester van de Stichting Aktueel Evangelie, Borger of op nr. 48.24.19.717 van de AMRO-bank Stadskanaal, t.n.v. Aktueel Evangelie iets te storten.

Hartelijk dank voor Uw hulp die wij voor een intensievere verspreiding van Aktueel Evangelie goed kunnen gebruiken.

2. Solo Christo – door Christus alleen. Jezus' leven en sterven in onze plaats is de enige grond waarop de gelovige met God weer gemeenschap kan hebben.

3. Sola Fide – door het geloof alleen. Het geloof, ons geschonken en in ons gevoed door de Heilige Geest, is het enige instrument waardoor wij ons het plaatsvervangende leven en sterven van onze Heer tot rechtvaardiging kunnen toeëigenen.

4. Sola Scriptura – door de bijbel alleen. De Heilige Schrift alleen bevat de objectieve richtlijn voor het christelijk geloof en handelen en moet daarom worden aanvaard als het aan ons door God geopenbaarde en gezaghebbende Woord.

Aktueel Evangelie wil deze beginselen hoog houden en verdedigen. Wij zijn ervan overtuigd dat zij steeds weer moeten leiden tot hernieuwd onderzoek van alle traditionele opvattingen en meningen over christelijke waarheden. Steeds opnieuw moeten deze opvattingen kritisch worden bezien en getoetst aan deze beginselen.

Onze uiteindelijke visie is een herstel van het nieuwtestamentisch christelijk geloof, hetgeen tot stand kan komen door een nieuwe hervorming in de christenheid.

ABONNEMENTEN

Aanvragen om gratis abonnementen kunt u zenden aan de Stichting Aktueel Evangelie, Postbus 25, Borger.

BIJDAGEN

Dit blad is geheel gratis. U kunt ons echter helpen onze doelstellingen te verwezenlijken door bijdragen te storten op postrekening 3410100 t.n.v. de Penningmeester van de Stichting Aktueel Evangelie te Borger of door overmaking op de AMRO-BANK STADSKANAAL, nr. 48.24.19.717 t.n.v. Stichting Aktueel Evangelie. Alle bijdragen zijn fiscaal aftrekbaar.

Redactioneel

In onze laatste editie van 1976 zegden we onze lezers toe op het onderwerp eschatologie* in de komende nummers van dit tijdschrift terug te komen en er dan dieper op in te gaan.

Reeds drie jaar houdt *Aktueel Evangelie* zich bezig met de oppermacht van het evangelie over de persoonlijke godsdienstige ervaringen die men tegenwoordig zo belangrijk acht in vele christelijke kringen. Ruim drie jaar hebben we steeds weer gewezen op de rechtvaardiging door het geloof als kern van de christelijke belijdenis.

Nu kan men zich afvragen: wat heeft dat nu met eschatologie te maken? Alles! Onze opvatting over de laatste gebeurtenissen dient namelijk geheel te worden bepaald door het evangelie.

Als ons zicht op de oudtestamentische profetieën niet wordt gericht door het nieuwtestamentische evangelie, kunnen we rustig stellen dat er naast Jezus Christus nog heel wat andere dingen verkondigd mogen worden. Toen de discipelen nieuwsgierig waren naar allerlei zaken over Israël en het Koninkrijk (Hand. 1 : 6), stelde Jezus dat hun enige activiteit diende te zijn: de verkondiging van de vreugdeboodschap (Hand. 1 : 7, 8). De apostel Paulus schreef: 'De joden verlangen tekenen en de grieken zoeken wijsheid, maar wij prediken een gekruisigde Christus.' Nu ging het er Jezus en Paulus niet om een naïeve gedachte te lanceren – b.v. buiten het evangelie valt er niets te weten –, maar ze bedoelden ermee dat het kennen van de boodschap van het kruis betekent *al het andere* te weten. Het christelijk geloof is tegenwoordig vervuld met allerlei andere zaken dan het evangelie. Godsdienstige ervaringen staan bijvoorbeeld veel hoger genoteerd. Vervuld zijn met de Geest acht men veel belangrijker.

Aktueel Evangelie stelt zich ten doel deze ontwikkelingen te toetsen aan de centrale waarheid van de geloofsgerechtigheid.

Het bespreken van alle theorieën over de laatste gebeurtenissen zou talloze pagina's kosten. Het ligt niet in onze bedoeling over al deze ideeën een kritisch oog te laten gaan. Het is beter een kaars op te steken dan te mopperen over het duister. Wij willen alleen maar het evangelie van Jezus Christus laten zien en de eschatologische consequenties weergeven. Iedere lezer kan dan zelf zien of zijn of haar opvattingen daar wel of niet mee stroken.

*de leer van de laatste dingen, het einde van de wereld, Christus' wederkomst, de opstanding, het oordeel, enz.

Het gaat in deze aflevering ook niet over kwesties als: letterlijke of geestelijke uitleg van profetieën, problemen rond een 1000-jarig rijk, de toekomst van de staat Israël of andere vragen over de eindtijd. Het gaat erom: hoe bepaalt het evangelie onze visie op de eschatologie? In enkele artikelen – door de redactie vertaald en bewerkt – ontvouwt Robert D. Brinsmead zijn visie op de gebeurtenissen van het einde, gevoed met gegevens uit het Oude en Nieuwe Testament.

Moge het licht van het evangelie – juist in deze tijd van herdenking van Jezus' sterven en opstanding – ons verlichten.

De redactie

VEEL AANVRAGEN OM PRESENT TRUTH
Nadat wij in het december-nummer van *Aktueel Evangelie* het tijdschrift *Present Truth* aan engelslezenden belangstellenden aanboden, zijn er velen geweest die hierop hebben gereageerd. In die editie stond een artikeltje over bovengenoemd blad met o.a. een lijst van nog te verkrijgen edities die sinds 1972 zijn verschenen.

Nogmaals willen wij wijzen op de mogelijkheid een *gratis* abonnement op dit blad te verkrijgen. Alleen voor de vracht (uit de V.S.) en de porto (in Nederland) moeten wij U f 1,25 per nummer berekenen.

Evangelie en eschatologie

Het evangelie dient onze opvatting over de eschatologie te bepalen. Waarom? Omdat de vreugdeboodschap een verslag is van het volbrachte werk van Christus. En als dit werk van Jezus een werkelijkheid is – en niet zomaar een holle leuze – dan betekent dit dat de laatste dingen eigenlijk een ontsluiting zijn van wat reeds is gebeurd, van wat al is volbracht. De hoop van de christen bestaat dááruit en uit niets meer of minder!

In de loop der eeuwen is het christendom overstroomd met literatuur over het einde van de wereld. Zolang daarin niet werd uitgegaan van hetgeen reeds is volbracht in Christus, kon er niet van christelijke hoop worden gesproken. Hoeveel van die boeken zouden niet als onchristelijk in het vuur moeten worden gegooid, als men oprecht en zonder aarzelen dit beginsel op alle eschatologische theorieën zou toepassen? Allerlei fantastische ideeën zijn in de loop der tijd gelanceerd die niets met het evangelie te maken hebben, d.w.z. niets met de openbaring van Gods volbrachte werk in Jezus Christus.

Belofte en vervulling

God ging met Abraham een verbond aan waarin Hij beloofde voor hem en zijn nageslacht bepaalde dingen te doen. Hij vernieuwde dit verbond met Isaäk, Jakob en Israël (Ex. 2 : 23, 24; 6-1-8; Ps. 105 : 8 - 10). Hij beloofde hen een grote erfenis en ook dat zij een groot volk zouden worden. Hij beloofde hen wijsheid, de overwinning op hun vijanden en daarna vrede. Kortom, Hij zegde hen allerlei zegeningen toe (Deut. 28 : 1 - 13). Vele eeuwen later (ongeveer 50 na Chr.) groepte een klein gezelschap van Joden tezamen in een vreemde stad. Ze waren bij elkaar in hun synagoge en wachtten nog altijd op de vervulling van de beloften die God aan hun voorvaders had gegeven. Ze waren geen groot volk meer, de Romeinen hadden hen voor de zoveelste maal verslagen en ze werden zwaar onderdrukt. Velen, zoals zij, leefden buiten hun vaderland Palestina, in de verstrooiing. Vrede kenden ze niet, er was geen koning noch een koninkrijk. Van alles wat de Schriften hadden beloofd was niets uitgekomen.

Ze waren op de sabbat bij elkaar toen enkele bezoekers uit hun vaderland binnenkwamen. Misschien hadden ze nieuws uit Palestina! Een van die bezoekers was de apostel Paulus. Hij had nieuws, goed nieuws zelfs, en toen hij werd uitgenodigd om wat te zeggen, stond hij op en zei o.m. het volgende:

‘... wij verkondigen u, dat God de belofte, die aan de

vaderen geschied is, aan ons, hun kinderen vervuld heeft ... door Jezus op te wekken ...’ (Hand. 13:32, 33)

Voor de luisteraars moet dit verbijsterend nieuws zijn geweest. De opstanding van Jezus uit de doden werd verklaard als de vervulling van Gods beloften aan Abraham, Israël en David. Op die vervulling wachtten deze mensen nog altijd en toen kwam deze landgenoot ze vertellen dat het allemaal al had plaatsgevonden!

Beloofde God Israël inderdaad de overwinning op zijn vijand? Het goede nieuws was dat Jezus de overwinning voor hen had behaald. Beloofde God hen vrede en wijsheid? Jezus was hun vrede (Ef. 2:15) en hun wijsheid (1 Cor. 1:30). Zou God Israël naar Zijn belofte groot maken? Alle macht in hemel en op aarde was gegeven aan de koning der Joden, Jezus Christus. Beloofde God hen een land, een erfenis? Christus was opgestaan en in hun plaats ‘erfgenaam van de wereld en van alle dingen’ geworden (Rom. 4:13; Hebr. 1:2). Onze God Die Zijn Woord op verrassende wijze gestand doet, heeft wat Hij aan de vaderen heeft beloofd op overvloedige wijze tot werkelijkheid gebracht. Op een wijze die volkomen anders was dan welke Jood ook verwachtte of verlangde. Als men deze Joden – twintig jaar na Golgatha – achter de feiten vindt lopen, wat dan van de hedendaagse christenen te zeggen die nog altijd – na tweeduizend jaar – wachten op de vervulling van Gods beloften aan Israël?

Vervulling alleen in Christus

De zegeningen die God aan Israël beloofde waren bijna allemaal voorwaardelijk – namelijk op voorwaarde van gehoorzaamheid:

‘Nu dan, indien gij aandachtig naar Mij luistert en Mijn verbond bewaart, dan zult gij uit alle volken Mij ten eigendom zijn ...’ (Ex. 19:5).

‘De Here zal Zijn rijke schatkamer, de hemel, voor u openen om op zijn tijd de regen voor uw land te geven en al het werk uwer handen te zegenen, zodat gij aan vele volken zult uitlenen zonder zelf te leen te ontvangen. De Here zal u stellen tot een hoofd en niet tot een staart, gij zult enkel opgaan en niet neergaan, wanneer gij luistert naar de geboden des Heren, uw God, die Ik u heden opleg om die naarstig te onderhouden ...’ (Deut. 12, 13).

‘Als gij gewillig zijt en luistert, zult gij het goede des lands eten ...’ (Jes. 1:19).

‘Welzalig zij die het recht onderhouden ...’ (Ps. 106:2).

Bij de berg Sinaï beloofde Israël gehoorzaamheid met de woorden: ‘Alles wat de Heer gezegd heeft zullen wij doen’

(Ex. 19:8). Israël kon alle zegeningen van het verbond alleen dan erven als zij gehoorzaam waren aan alle geboden van God. Maar de geschiedenis van het volk was één droevig verhaal van voortdurend tekortschieten. Op zijn best zat het volk ver onder de norm van volmaaktheid die de wet eist, op zijn slechtst bracht men er helemaal niets van terecht.

Ten slotte klonk de stem: 'Zie hier ben Ik, om Uw wil te doen, o God' (Hebr. 10:7). Dit zei de geprofeteerde Knecht van de Heer, Hij Die de plaats van Israël zou innemen*.

Hij was de Boodschapper van het verbond (Mal. 3:1), en ook de Middelaar daarvan (Hebr. 9:15), Die voor het volk een verbond was (Jes. 42:6). Dat wil zeggen, Hij was niet slechts Degene door Wie God Zijn beloften aan Israël zou vervullen, maar ook Degene door Wie Israël al zijn toezeggingen aan God kon waarmaken! God had met Israël een verbond gesloten: Hij zou bepaalde dingen voor het volk doen en Israël ook voor Hem. Christus was niet alleen het middel om Góds beloften te vervullen, Hij was ook de weg waardoor Israël zijn deel van de overeenkomst kon uitvoeren. Hij deed de wil van God. Hij stond daar als de gehoorzame lijdende Knecht, als Israël, in Israëls naam en ten behoeve van Israël. Hij deed dát waarin Israël volkomen had gefaald. Hoewel Hij voortdurend werd geconfronteerd met ogenschijnlijk mislukking, nederlaag en, in het einde, duisternis en eeuwige nacht, hield Hij vol. Hij 'in Zijn uiterlijk als een mens bevonden, heeft Zich vernederd en is gehoorzaam geworden tot de dood, ja tot de dood des kruises' (Fil. 2:8). En ten slotte, toen Hij de beker vol bitterheid helemaal had leeggedronken, zei Hij tot de Vader: Het is volbracht! Hij was het eeuwige verbond trouw gebleven. In Hem vervulde Israël dat wat de wet eiste (namelijk de voorwaarden van het verbond). In Zijn leven had Israël alle geboden volmaakt gehouden. In Zijn dood had Israël de vloek van de wet gedragen (Gal. 3:10-13).

Op deze wijze is Christus de Middelaar van het verbond. Alles is door Hem aan het kruis vervuld en door Zijn opstanding uit de doden. Door en in Hem vervulde God ook Zijn beloften aan Zijn volk.

Deze beloften gelden overigens niet alleen Abrahams lichamelijke afstammelingen. Ze betreffen met evenveel recht diens geestelijke nakomelingen. 'En uw nageslacht zal zijn als het stof der aarde, en gij zult u uitbreiden naar het Westen, Oosten, Noorden en Zuiden, en met u en met uw nageslacht (Christus - zie Gal. 3:16) zullen alle geslachten der aarde gezegend worden' (Gen. 28:14).

'... thans in Jezus Christus zijt gij, die eertijds veraf waart, dichterbij gekomen door het bloed van Christus' (Ef. 2:13). '... dat de heidenen mede-erfgenamen zijn, medeleden en medegenoten van de belofte in Christus Jezus door het evangelie...' (Ef. 3:6). Ook aan de Corinthiërs legde Paulus het zo uit: 'Want hoevele beloften Gods er ook zijn, in Hem is het: Ja, en daarom is het ook door Hem: Amen' (2 Cor. 1:20). Dat wil zeggen dat toen God Christus uit de doden opwekte, Hij niet alleen

Zijn beloften aan Israël vervulde, maar iedere belofte die Hij ooit aan de mens heeft gedaan sinds het begin der tijden. In Christus heeft Hij ons gezegend met alle mogelijke zegeningen (Ef. 1:3).

Alleen als we onze vulpen pakken en achter iedere belofte van God in het O.T. (dat zijn er circa 3000) schrijven: Vervuld!, bevestigen we ons geloof in het volbrachte werk van Jezus Christus.

Schaduw en werkelijkheid

Het zal duidelijk zijn dat de werkelijkheid achter iedere belofte Jezus Christus is. Als God Abraham nazaat beloofde, beloofde Hij in werkelijkheid 'het Zaad' Jezus Christus (Gal. 3:16). Als Hij vrede, wijsheid en kracht beloofde ging het Hem ten diepste en ten hoogste om Jezus Christus (Hand. 3:25, 26). Nogmaals, te beginnen bij Abraham werd Christus beloofd aan het Hebreeuwse volk en het was hun grote voorrecht en verantwoordelijkheid om in de volgende eeuwen die hoop en verwachting levend te houden.

Vierhonderd jaar na Abraham vond een andere grote gebeurtenis plaats. God gaf de wet aan Israël. Deze wet omvatte een stelsel van aanwijzingen en richtlijnen voor Israël als Gods speciale volk. Er zaten zowel ceremoniële, juridische, hygiënische voorschriften als zedelijke maatstaven onder.

Het is belangrijk het verband tussen deze twee grote gebeurtenissen in de heilsgeschiedenis te zien: de belofte aan Abraham en de wet aan Mozes. Paulus zegt dat de wet niets aan de belofte toevoegde (Gal. 3:17). De wet was 'om de overtredingen gegeven, tot het Zaad zou komen' (Gal. 3:19). Zonder de wet zou Israël gedegeneerd zijn tot volslagen heidendom en zou de hoop op de komst van de Messias volkomen hebben verloren. Hoe hield de wet nu deze verwachting in stand? Op twee manieren:

1. De strenge, onbuigzame zedelijke eisen dienden als een voortdurende herinnering aan de zonde en hield Gods volk gevoelig voor de behoefte aan verlossing;
2. De ceremoniële aspecten ervan voorschaduwden deze bevrijding. Het paasfeest bijvoorbeeld werd niet alleen gevierd als een herdenking aan de bevrijding uit de Egyptische slavernij, maar wees ook op de werkelijke bevrijding en verlossing door het bloed van Christus. Ieder offer in de tabernakel en later in de tempel diende als een voorafschaduw van het offer dat Christus zou brengen (Hebr. 10:10-14). Het manna, het water uit de rots, de genezing door de koperen slang en vele andere gebeurtenissen die onder Mozes plaatsvonden, waren een type van Christus. Ze waren 'een schaduw van komende dingen' (Hebr. 10:1). Deze schaduwen en beelden van de Christus waren, zoals de schrijver van de Hebreeënbrief het stelt, het oude verbond. De dingen van het oude verbond konden onmogelijk de werkelijkheid of de vervulling zijn van het Abrahamitische verbond. De aardse tabernakel was slechts een vorm van de hemelse werkelijkheid (Hebr. 8:1-5), het land Kanaän een beeld van een beter land, het hemelse Kanaän waar de gelovige Israëlieten naar uitzagen (Hebr. 11:16). Op zijn best waren Jeruzalem en het daar gevestigde koninkrijk van David een schaduw van 'de stad met fundamenten waarvan God de ontwerper en bouwmeester is' (Hebr. 11:10).

* In Jesaja 42, 43, 53 wordt de Knecht van Heer soms Jakob genoemd - de natie Israël; soms ook wordt duidelijk naar een persoon verwezen, in wie men de Messias herkent, de lijdende Knecht die staat in de plaats van het volk Israël.

Nogmaals: dat wat God aan Israël gaf – in de wet en onder de wet, tabernakel, Kanaän, Jeruzalem, het koningschap, enz. – was het oude verbond, wat op z'n best op iets beters kon wijzen. Het was niet de werkelijkheid die God aan Abraham beloofde. De Joden in de dagen van Jezus probeerden de schaduw en in werkelijkheid om te zetten. Tegenwoordig zijn er nog heel wat die dat eveneens pogen. Maar hoe kunnen ze teruggaan naar een tempelritueel, naar bloed en dieren, naar Palestina en Jeruzalem als het Zaad gekomen is? Alsof deze dingen tot de werkelijkheid zouden behoren! Nu het volle licht van de vreugdeboodschap is gekomen, moeten we inzien dat de ware besnijdenis die van het hart is (Rom. 2:29), dat het echte Jeruzalem boven (Gal. 4:26), de ware berg Zion evenals de ware tabernakel in de hemel is (Hebr. 12:22; 8:1-5), het werkelijke land beloofd aan Abraham geen deel is van deze ellendige tegenwoordige wereld (Hebr. 11:10-16) en de echte kinderen van Abraham (Joden genaamd) die zijn die in Christus geloven (Gal. 3:29; Rom. 2:28).

Samenvattend: de belofte aangaande Christus werd aan Abraham gegeven. De wet (of het oude verbond) werd gegeven om in Israël de hoop op de belofte van het Zaad levend te houden. De wet was niet de vervulling van de belofte maar een schaduw die op de verwerkelijking wees. Iets uit die wet nemen (dat geldt ook voor de stad Jeruzalem en het land Palestina) en dat de belofte aan Abraham noemen, betekent dat men volkomen het doel van de wet heeft misverstaan. Toen Christus eindelijk kwam, had de bedeling van de wet (Mozes of het oude verbond) zijn functie in de geschiedenis vervuld. Het bloed van dieren, feestdagen, de Joodse tempel, Jeruzalem en het 'heilige land' hadden hun werk gedaan. Elk teruggrijpen op deze dingen is een verloochening van de werkelijkheid die ons in Christus is geschonken. Men ruilt deze dan in voor een schaduw van het echte.

Het verband tussen de eerste en de tweede komst

Om het juiste verband tussen evangelie en eschatologie te kunnen zien, dient men een juist inzicht te hebben in het verband tussen de twee komsten van Jezus. Als we deze naast elkaar plaatsen zien we een opmerkelijke parallel. Bij de eerste komst kwam Jezus om Zijn volk te bevrijden (Luk. 1:68). Hij verlostte toen Zijn volk van zonde (Mt. 1:21). Hij bracht een eeuwige gerechtigheid (Dan. 9:24) en door een eenmalig offer volmaakte Hij hen die geheiligd zijn (Hebr. 10:14). Hij deed de zonde weg (Hebr. 9:26), ook de dood en bracht leven en onsterfelijkheid aan het licht (2 Tim. 1:10). Door Zijn heilsdaad in Christus heeft God Zijn volk verlossing, redding, gerechtigheid en volmaaktheid gegeven. Dit alles is te vinden in de evangelieverkondiging van de apostelen.

Deze apostelen hebben ook een en ander gezegd over de tweede komst. Ze noemen dit de dag der verlossing (Ef. 4:30; Rom. 8:23). Dan zullen zij die Zijn komst liefhebben 'de kroon van de gerechtigheid' ontvangen (2 Tim. 4:8; Gal. 5:5). Dan zullen de gelovigen uit alle eeuwen de volmaaktheid ontvangen (Hebr. 11:40; Fil. 3:10, 12). Als Christus wederkomt zullen de zonden worden weggedaan, zal de dood – de laatste vijand – in de overwinning worden verzwolgen en zullen de kinderen Gods met onsterfelijkheid worden bekleed (1 Cor. 15:50-56).

Precies datgene wat Jezus deed bij Zijn eerste komst zal Hij doen bij Zijn tweede komst.

Het eschaton is daarom een ontvouwing van wat reeds heeft plaatsgevonden. Deze onthulling zal de wereld verrassen als een dief in de nacht, maar de kinderen van het licht niet (1 Thess. 5:1-4). Ze weten namelijk dat deze dingen reeds in Jezus Christus hebben plaatsgevonden. En door de Geest hadden ze reeds een voorsmaak van de komende wereld (Ef. 1:13, 14; Hebr. 6:5). Zo mogen we zeggen dat de eschatologie – de laatste dingen – reeds door Jezus Christus zijn vervuld. George Eldon Ladd, de Amerikaanse theoloog, schreef een twaalfstal jaar geleden in het tijdschrift 'Christianity Today' (19 november 1965):

'De eerste christenen kondigden "in Jezus de opstanding uit de doden" aan (Hand. 4:2). Het wekt verbazing dat juist deze boodschap de sekte der Sadduceeën zo diep griefde. De Farizeeën hingen de leer van de opstanding namelijk ook aan. De eerste christenen verkondigden evenwel niet een leer over de opstanding aan het einde van de tijd, maar ze wezen op een eschatologische daad die in

De hogepriester deed drie dingen op de grote verzoendag: hij bracht een offer, deed verzoening en verschafte toegang tot God.

de geschiedenis had plaatsgevonden. Zij brachten geen dogma, zij getuigden van een gebeurtenis. Paulus werkte dezelfde gedachte verder uit en maakte duidelijk dat de opstanding van Christus de "eersteling" was van een eschatologische opstanding aan het einde van de tijd (1 Cor. 15:23). In een agrarische samenleving betekenden de eerstelingen het begin van de oogst zelf. De opstanding van Jezus Christus was geen op zichzelf staande gebeurtenis; het was de aanvang van een toekomstig gebeuren. De eerste opstandingsdaad had plaatsgevonden in de herrijzenis uit de dood door Jezus Christus. Dit plaatste de christelijke verkondiging in een geheel nieuw en verbijsterend licht.

Dezelfde eschatologische diepte ziet men in de gave van de Heilige Geest op het pinksterfeest. De profetie van de uitstorting van de Heilige Geest door Joël behoort tot de uiteindelijke eschatologische vervulling van Gods heilsdoel (Joël 2:28) op de Dag des Heren. Als God Zijn volk ten laatste uitredt en Zichzelf als God aan de hele wereld bekendmaakt (Joël 2:26, 27), zal een van de gaven van deze eschatologische bevrijding zijn de uitstorting van Zijn Geest. Deze gebeurtenis, zo kondigde Petrus aan, had thans in de geschiedenis plaatsgevonden (Hand. 2:16), omdat Jezus verhoogd was tot in de hemel en troonde aan de rechterhand van God als messiaans Koning (Hand. 2:30). De zegeningen van dat messiaanse bestuur behoren daarom niet langer tot de toekomstige eeuw en tot het eeuwige koninkrijk van God, ze zijn tot de mens gekomen in de geschiedenis om Gods nieuwe volk op te richten – de Kerk. De kerk is daarom een eschatologische gemeenschap, een volk niet slechts bestemd om eenmaal het tot voltooiing gebrachte Koninkrijk te beërven, maar dat nu al de kracht en de zegen daarvan mag ervaren door de komst van de Heilige Geest in de geschiedenis. De verwachting van het Oude Testament is al vervuld vóór de voltooiing; eschatologie is geschiedenis geworden. Paulus legt de betekenis van het eschatologische gebeuren in Jezus Christus voornamelijk uit in termen als rechtvaardiging door het geloof, de inwoning van de Heilige Geest. Ook hier wijst Paulus, hoewel in andere bewoordingen, de gelovigen op de eschatologische diepte van hetgeen zich in de geschiedenis in Jezus Christus voltrok. Door de rechtvaardiging wordt de betekenis van de dood van Jezus in het middelpunt van de aandacht geplaatst. Zijn plaatsvervangend offer aan het kruis is de grond voor deze rechtvaardiging door het geloof. Deze rechtvaardiging is het besluit van de goddelijke Rechter en Wetgever dat een mens vrij is van alle schuld en veroordeling. Als zodanig is het een eschatologische gebeurtenis die behoort tot de dag des oordeels aan het einde van de wereld. Dit wordt duidelijk door de uitspraak van Jezus: 'Maar ik zeg u, van elk ijdel woord, dat de mensen zullen spreken, zullen zij rekenschap geven op de dag des oordeels, want naar uw woorden zult gij gerechtvaardigd worden, en naar uw woorden zult gij geoordeeld worden' (Mt. 12:36, 37). Vrijspraak of veroordeling op de eschatologische dag van het oordeel – dat is de bestemming van alle mensen. De dood van Christus heeft in de grond voor vrijspraak van mensen in de geschiedenis voorzien. Voor de dag van het oordeel, voor het einde der tijden, heeft de rechtvaardige Rechter Zijn besluit al genomen. De gelovige wordt van alle schuld vrijgesproken; hij is 'om niet gerecht-

vaardigd uit genade, door de verlossing in Jezus Christus" (Rom. 3:24). In feite heeft deze eschatologische gebeurtenis dus al plaatsgevonden in de geschiedenis: de Rechter heeft al een uiteindelijke beslissing genomen. De gelovige staat vrij van elk oordeel.

Deze gebeurtenis gaat vergezeld van een andere: de inwoning van de Heilige Geest om nieuw leven te brengen. Dat ook de gave van de Geest, wonend in elke gelovige, een eschatologische gebeurtenis is, tonen de woorden die Paulus gebruikt om deze inwoning te beschrijven: eersteling en onderpand. De Heilige Geest is de eersteling van de uiteindelijke verlossing (Rom. 8:23). De schepping is gebonden aan verval en de gelovigen moeten in het lijden delen en ook de dood smaken. Maar beide – schepping en gelovige – wacht de eschatologische hoop van de heerlijkheid in het uiteindelijke heil. God heeft echter meer geschonken dan hoop en belofte; Hij heeft de Geest van het leven toebedeeld temidden van verval en verderf, waardoor nu al een begin is gemaakt aan de eschatologische voltooiing.

De Heilige Geest wordt ook wel een onderpand genoemd. Het griekse woord "arrabon" betekent niet alleen aanbetaling of vooruitbetaling (zoals sommige vertalingen ook zeggen) op de gegarandeerd volledige betaling, maar ook een daadwerkelijke, zij het gedeeltelijke uitkering (een voorschot). De Heilige Geest is daarom een gedeeltelijke ervaring van de eschatologische erfenis die de gelovige wacht (Ef. 1:14; 2 Cor. 1:22; 5:5). Dit houdt in dat alles wat de Geest doet, zowel in de gemeenschap van de kerk (Handelingen) als in het persoonlijke leven van de gelovigen, een werkelijke voorsmaak is van het leven in de toekomstige eeuw. De verwachting van het Oude Testament is hiermee vervuld. Eschatologie is geschiedenis geworden.

Alle nieuwtestamentische schrijvers zagen uit naar een eschatologische voltooiing van hetgeen de profeten hadden beloofd. Het koninkrijk van God, het eeuwige leven, de opstanding uit de doden, de rechtvaardiging van de gelovigen op de oordeelsdag, alles wacht op de toekomstige eeuw. Maar al deze eschatologische gebeurtenissen hebben in de persoon, de zending, de dood, de opstanding en de hemelvaart van Jezus Christus reeds een historische vervulling gekregen. Het eeuwige leven volgt op de opstanding in het einde van de tijd; maar in de opstanding van Jezus is dit eschatologische gebeuren al begonnen en is in de geschiedenis het eeuwige leven al tot de gelovige mens gekomen. De dag van het oordeel leidt de toekomstige eeuw in, maar op grond van het verzoenend sterven van Jezus is aan hen die geloven de vrijspraak al gegeven. Het eschatologische heil is "geestelijk", d.w.z. door de Geest vernieuwde lichamen voor de verlost (1 Cor. 15:44; Rom. 8:23), maar de gave van de vernieuwende Geest is in de geschiedenis al uitgestort op de mensen'. – *Unity and Variety in New Testament Faith*.

Het eschaton (of de laatste dingen) is de onthulling van wat al heeft plaatsgevonden (evangelie).

Het evangelie dient daarom onze visie op de eschatologie te bepalen. Als dit inderdaad gebeurt, is er voor allerlei speculaties die geen verband houden met het volbrachte werk van Jezus Christus geen plaats meer in onze christelijke verwachting.

Eschatologie en geloofsgerechtigheid

Wij hebben gezien hoe God Zijn verlossingswerk in Jezus Christus heeft voltooid met de opstanding van Zijn Zoon uit de doden. Aan het einde van de tijd – bij de wederkomst van Christus – zal God een kosmische (alomvattende) onthulling doen plaatsvinden van al hetgeen Hij reeds in Zijn Zoon heeft volbracht. Thans leven we in de ‘tussentijd’, in de periode tussen het Christusgebeuren en het eschaton. De apostelen noemden dit tijdsbestek ‘het laatste der dagen’ of ‘het einde der tijden’ (Hebr. 1:2; 1 Joh. 2:18). Waarom zij dit deden is elders belicht. God heeft ons in Christus dus alle zegeningen geschonken – verlossing, gerechtigheid, volmaaktheid en onsterfelijkheid – maar we bezitten deze dingen *door het geloof alleen*. Daarmee bedoelen we dat deze dingen niet ons bezit zijn als eigenschappen van onszelf, maar dat ze zich bevinden buiten ons – in de persoon van Christus. Christus zelf is onze verlossing, ons heil, onze gerechtigheid en ons leven. Hij is in de hemel aan de rechterhand van de Vader en daar ligt ook onze erfenis gereed (1 Petrus 1:4). Bijvoorbeeld, alleen door het geloof mogen wij weten dat we verlost zijn. Onze omgeving, ons gevoel, ja zelfs ons verstand, alles kan dit tegenspreken. Het is echter een zaak van geloof als we, ondanks alle omstandigheden waarin we ook mogen verkeren, toch kunnen belijden dat onze zonden zijn vergeven en dat onze vroegere mens, onze oude instelling tot het leven, is gekruisigd met Christus (Rom. 6:6). Wij kunnen dit geloven zelfs als we zien dat we nog vol zonde zitten. Christus heeft de dood overwonnen. Wij weten dit slechts door het geloof alleen, want christenen sterven als alle andere mensen. Er is geloof voor nodig om te belijden dat de dood is overwonnen, als je de dood – en vaak op de afschuwelijkste wijze – rondom je ziet triomferen. En gerechtigheid? Hier ziet men het reformatorisch beginsel van *sola fide* (door geloof alleen) op zijn hoogtepunt. We zijn voor God slechts rechtvaardig door het geloof alleen. De gerechtigheid die ons aanvaardbaar maakt voor God is niet een eigenschap van onszelf, maar bevindt zich buiten ons, namelijk in Jezus Christus. Door de geloofsvereniging met Hem wordt Zijn leven van heilige gehoorzaamheid ons toegerekend. In het diepst van onze menselijke zwakte en zondigheid, belijden we dat onze gerechtigheid in de hemel is en dat die ons wordt toegerekend door de barmhartigheid van God. En het leven en de onsterfelijkheid? ‘... Christus ... is ons leven’ (Col. 3:4). Leven en onsterfelijkheid zijn door het evangelie aan het licht gebracht (2 Tim. 1:10). Het is tegenstrijdig aan het evangelie te spreken over leven

als een aangeboren kwaliteit van de menselijke natuur. Dit laatste is een uitvloeisel van de platoonse filosofie die zulke diepe sporen van invloed in de christelijke theologie heeft nagelaten. Als ons heil in Christus alleen wordt gevonden, dan moeten we ook belijden dat alleen Christus ons leven en onze onsterfelijkheid is, en dat we die door het geloof alléén bezitten kunnen. Als Christus weerkomt zullen de kinderen Gods deze zegeningen echter niet meer alleen in het geloof bezitten, maar in werkelijkheid. Ook nu hebben zij deze zegeningen reeds, maar op een andere wijze. Gods volk is *nu* rechtvaardig voor God en het is het dan evenzeer. Toch is het niet helemaal hetzelfde. Thans zijn we rechtvaardig door toerekening, dan zullen we het in werkelijkheid ervaren. Thans is hun volmaaktheid en heerlijkheid nog verborgen. Dan zal het volkomen openbaar worden (Rom. 8:18). Thans is het zo in het geloof, dan zal men het zien met het oog.

‘... en die Hij tevoren bestemd heeft, deze heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, die heeft Hij ook verheerlijkt’. (Rom. 8:30). ‘Wij dan, gerechtvaardigd uit het geloof, hebben vrede met God door onze Here Jezus Christus, door wie wij ook de toegang hebben tot deze genade waarin wij staan, en roemen in de hoop op de heerlijkheid Gods’ (Rom. 5:1, 2).

Rechtvaardiging en eschaton zijn dus nauw op elkaar betrokken. Zij die door het geloof zijn gerechtvaardigd, zijn voor verwachting van de komst van de Heer (1 Thess. 1:10). Waarom laat de rechtvaardiging door het geloof zoveel licht schijnen op de laatste gebeurtenissen? Waarom wordt de verwachting van de Heer door de rechtvaardiging juist zo vervuld van blijdschap en hoop?

1. Omdat de gerechtigheid die de gelovige thans wordt *toegerekend*, dan wordt toebedeeld. In de kracht van de Heilige Geest. ‘Wij immers verwachten door de Geest uit het geloof de gerechtigheid’ (Gal. 5:5). Dat wil zeggen: zijn gerechtigheid is nog niet verschenen in zijn ervaring, maar door de aanvechtingen van het leven heen en door diepe strijd hoopt hij er op. Hij verlangt naar het ogenblik dat hij die gerechtigheid, maar dan volkomen, bezitten zal.

Luther waarschuwt terecht tegen de dwaling van hen die ongeduldig en haastig heiligen zonder zonde willen worden. Met overmatige ijver proberen ze de deur open te breken en de kamer al binnen te gaan. Dit soort christenen zal uiteindelijk meer belangstelling hebben voor de zogenaamde ‘tweede zegen’ dan voor de ‘tweede komst’ van Jezus, en als God hen die volmaaktheid inderdaad hier en nu al zou schenken, zouden ze helemaal niet meer naar de wederkomst verlangen (Rom. 8:23). De gerechtigheid door het geloof leert ons namelijk – naast vele andere dingen – dat wij in de geschiedenis, in het heden niet op de vervulling kunnen rekenen. In Christus alleen zijn we volmaakt (Col. 2:10) en daarom dienen we geduldig te wachten op de openbaring van de kinderen Gods als Hij verschijnt (Rom. 8:18; Col. 3:4). Bij het eschaton zal de gerechtigheid van de trouwe gelovige ten volle tot uiting komen.

Eerste komst**Tweede komst**

Verlossing Zaligmaking Gerechtigheid Volmaaktheid Eeuwig leven		Verlossing Zaligmaking Gerechtigheid Volmaaktheid Eeuwig leven
Het volbrachte werk van Jezus	Heden-het laatst der dagen	Nog niet vervuld

'De rechtvaardige zal door het geloof leven'

2. Niemand zal werkelijk verlangen naar en hopen op de wederkomst van Christus als hij niet volledig vertrouwt op zijn bereidheid, zijn gereed-zijn voor die grote dag. Het NT stelt dan ook duidelijk dat als wij gerechtvaardigd zijn door het geloof, wij ook gereed zullen zijn om Hem te ontvangen (Rom. 5:1, 2; 5:9; 8:30; 1 Cor. 1:7; 1 Joh. 2:27, 28). We kunnen vol goede moed zijn en vrijmoedig de dag van het oordeel afwachten (1 Joh. 4:17), als wij maar in het geloof blijven tot het einde (Col. 1:2, 3; Hebr. 6:11).

Het NT vermaant de uitverkoren gemeenschap zich te reinigen, heiligheid na te streven, rechtvaardig en matig, vol naasteliefde, te leven terwijl men wacht op de komst van de Heer (1 Joh. 3:3; 2 Cor. 7:1; 2 Petr. 3:11). Velen hebben deze vermaningen zo verdraaid dat er uit zou blijken dat heiligmaking en heiligheid de basis zouden zijn om Christus bij Zijn komst in vrede te ontmoeten. Deze dwaling leidt bij velen tot teleurstelling, ja zelfs tot frustratie, en ontnemt hen de blijdschap en het vertrouwen die ze wel zouden hebben als ze zouden leven in het geloof gerechtvaardigd te zijn in Hem. Ze zien niet op Hem en op Zijn gerechtigheid die ze mogen bezitten in het geloof, maar ze kijken voortdurend en vol wanhoop naar hun eigen 'vooruitgang', naar hun moeizaam streven naar heiliging. Als het uiteindelijke heil alleen zou kunnen worden ontvangen op voorwaarde van een volmaakt leven, of een bepaalde graad van heiligheid, zou men nooit zekerheid kunnen hebben. Naar de komst van de Heer zal dan niet met blijdschap worden uitgezien, maar met vrees, omdat men bang is niet voldoende van die heiligheid te bezitten. De mensen sloven zich dan uit om gereed te komen in plaats van al gereed te zijn door het geloof in de Heer Die Zich juist daarvoor gegeven heeft (Matt. 24:44). Na jaren van hard werken zijn ze er nog geen graadje beter aan toe en nog allerminst voorbereid op de komst van Jezus. Hun innerlijk vindt geen rust zolang zij niet volledig hun vertrouwen stellen op de gerechtigheid van de Heer. De volgorde die zij nastreven – eerst heiliging

dan verheerlijking – is onjuist en onbijbels. De volgorde in het NT is:

- a. de zegen van de rechtvaardiging;
 - b. de vaste hoop op verheerlijking gegrond op die rechtvaardiging;
 - c. de oproep tot heiliging.
- Wij zien dat in bijbelgedeelten als 1 Joh. 3:1-3 en Col. 3:3-5. We worden niet vermaand tot een leven van heiliging *zodat* we daarin de hoop van onze verheerlijking bij de komst van Jezus mogen vinden, maar we worden ertoe vermaand *omdat* we op die komst hopen.

3. In het voorgaande is gesteld dat de verborgen gerechtigheid van de gerechtvaardigden bij het eschaton zal worden geopenbaard. Deze gerechtigheid maakt de gelovige bereid voor de wederkomst. In hoeverre is dit eschaton al in de geschiedenis en de ervaring van de gelovigen binnen gedrongen? Dit kan men van verschillende standpunten bekijken:

- a. Het eschaton is ook de dag van het oordeel. Rechtvaardiging is dan ook een juridisch woord. Het is de uitspraak van de Rechter. De dag van het oordeel is de dag dat de gelovige rechtvaardig wordt gemaakt omdat hij al eerder rechtvaardig was verklaard. De ongelovige wordt veroordeeld. Door Christus is de gelovige echter al geoordeeld, rechtvaardig bevonden in Hem en vrijgesproken. Het gerecht heeft al uitspraak gedaan. Op deze wijze kunnen we stellen dat de eeuwigheid al in de tijd is ingegaan, dat de toekomst nu al heeft plaatsgevonden en dat de gelovige heden al leeft als een vrijgesprokene en van de dood in het leven is overgegaan. Voor hem is 'het uur van het oordeel' al gekomen en in het geloof houdt hij vast aan de gerechtigheid van Christus die hem voor de wet vrijspreekt. Daarom kunnen we zeggen dat het oordeel niet alleen toekomstig is, maar ook thans plaatsvindt. Zoals trouwens wordt aangegeven in 1 Petr. 4:17: 'Want het is nu de tijd dat het oordeel begint bij het huis Gods . . .'
- b. De gave van de rechtvaardiging is tevens de gave van het eeuwige leven (Rom. 5:18). Hoewel eeuwig leven iets is dat niet bij dit bestaan behoort, mogen de gelovigen toch nu al genieten van deze zegen. In feite zijn ze al aan hun eeuwige leven begonnen (Joh. 3:16; 1 Joh. 5:13). De eeuwigheid heeft al een aanvang genomen, zodat ze 'de krachten der toekomstige eeuw' al smaken (Hebr. 6:5).
- c. Ten tijde van het eschaton zal God Zijn Geest uitstorten om Zijn volk te verheerlijken en onsterfelijk te maken (Rom. 8:11, 17, 18; Col. 3:4; Fil. 3:21; 1 Cor. 15:50-55). Maar omdat Jezus, de zoon des mensen, al verheerlijkt is, hebben de gelovigen de Geest al ontvangen, in Hem (Joh. 7:39). Daarom zegt de apostel dat wij nu reeds de 'eerstelingen' van onze erfenis kunnen krijgen (Ef. 1:13, 14). Het laatste der dagen en het einde der tijden is daarom al begonnen en we wachten vol hoop en verlangen naar de uiteindelijke ontsluiting en ontvouwing van al deze dingen in een grootse, nu nog niet te bevatten werkelijkheid.

De rechtvaardiging door het geloof plaatst daarom, meer dan iets anders, de eeuwigheid in het brandpunt van de christelijke hoop en confronteert de gemeenschap van gelovigen dringend met het eschaton. Het doet de ware christen branden van verlangen en reikhalzend uitzien naar de spoedige wederkomst van onze Heer Jezus Christus.

Eschatologische hoop in het NT

Het evangelie is het goede nieuws dat alle grote eschatologische verwachtingen, uitgesproken in het OT, hun vervulling hebben gevonden in het Christusgebeuren. In de Persoon van Jezus Christus zijn het koninkrijk van God, het oordeel van God en het leven in de toekomstige eeuw in de geschiedenis gekomen. Overal in het NT wordt verkondigd dat het laatste der dagen is aangebroken en dat de opstanding uit de doden van onze Heer en de uitstorting van de Heilige Geest daar de vaste tekenen van zijn (Hand. 2:16, 17). Dit eschatologische karakter van het evangelie maakt het juist zo aangrijpend en indringend. Dit verklaart ook de kracht van het christelijk getuigenis door de eeuwen heen en in het bijzonder in de christelijke oergemeente.

Deze machtige gebeurtenissen zijn echter alleen duidelijk door het geloof. De vreugdeboodschap legt uit wat de betekenis is van het heilshandelen van God in Christus. Door het geloof alleen kan men het onderscheiden. Als in het NT wordt gezegd dat de gelovige het koninkrijk Gods binnentreedt, of dat hij gerechtvaardigd is in het oordeel, of dat hij eeuwig leven heeft ontvangen, dan betekent dit dat hij deze dingen in het geloof alleen bezit. Christus is naar de hemel weergekeerd. Het koninkrijk, de gerechtigheid van God en het eeuwige leven bevinden zich in Hem en daarom zijn ze, zoals Petrus zegt: '... een levende hoop, een onvergankelijke, onbevleete en onverwelkelijke erfenis, ... in de hemel weggelegd, ... in de kracht Gods bewaard ... door het geloof ...' (1 Petr. 1:4, 5).

Twee brandpunten

In het NT kan men twee brandpunten onderscheiden. De twee komsten van Jezus, de Zoon van God, naar deze wereld. Bij Zijn eerste komst stelde Jezus de zegeningen van de nieuwe tijd in, bij Zijn wederkomst zal Hij ze volledig vervullen en tot werkelijkheid brengen. Beide brandpunten zijn duidelijk in de synoptische (eerste drie) evangeliën te herkennen als de aankondiging van het koninkrijk. In de paulinische teksten worden ze aangekondigd in de boodschap van de rechtvaardiging door het geloof, in de uiteenzetting van de Hebreeënbrieff als de Yom Kippur – de grote verzoendag – en in het evangelie van Johannes als de boodschap over het eeuwige leven, evenals in de brieven.

Jezus kondigde aan dat het koninkrijk van de hemel in Zijn Persoon was verschenen. Zijn machtig handelen was het teken van dat koninkrijk. Toch sprak Jezus ook nog van een in de toekomst liggende vervulling en onthulling.

Hij wees op het koninkrijk dat zou komen met luid bazuin-geschal van engelen bij Zijn komst op de wolken van de hemel. Zijn leerlingen moesten bidden: Uw koninkrijk kome, en het evangelie van het koninkrijk verkondigen. Dan zou het einde komen. Het opzetten van een koninkrijk der heerlijkheid lag bij Hem nog duidelijk in een toekomstig verschiet, want Hij zei: 'Wanneer dan de Zoon des Mensen komt in Zijn heerlijkheid en al de engelen met Hem, dan zal Hij plaats nemen op de troon Zijner heerlijkheid. En al de volken zullen voor Hem verzameld worden en Hij zal ze van elkaar scheiden ...' (Matt. 25:31, 32).

Paulus verkondigde dat het rechtvaardig oordeel van God en Zijn vrijspraak waren geopenbaard in de dood en de opstanding van Jezus Christus. Toch sprak ook hij van een toekomstig oordeel en van een eindvervulling: '... omdat Hij een dag heeft bepaald, waarop Hij de aardbodem rechtvaardig zal oordelen door een man, Die Hij heeft aangewezen, waarvan Hij voor allen het bewijs heeft geleverd door Hem uit de doden op te wekken' (Hand. 17:31).

Er moet nog een dag komen waarop 'God het in de mensen verborgene oordeelt volgens mijn evangelie, door Christus Jezus' (Rom. 2:16).

In tegenspraak tot hen die beweren dat de gemeenschap van gelovigen niet onder het oordeel zal vallen, brengt Paulus herhaaldelijk onder de aandacht dat er een uiteindelijk oordeel naar de werken zal zijn. Daar zullen alle onder vallen, want 'wij zullen alle gesteld worden voor de rechterstoel Gods' (Rom. 14:10).

De schrijver van de Hebreeënbrieff ziet niet slechts de grote verzoendag vervuld in het Christusgebeuren, maar wijst bovendien op de zekerheid van de wederkomst van Jezus. Nadat de hogepriester op de grote verzoendag het offer had gebracht, kwam hij het heiligdom uit om het volk te zegenen. Zo staat nu de gemeenschap der gelovigen, vol verwachting van de komst van de grote Hogepriester. Die uit de hemelse tempel zal weerkeren om Zijn wachtende en wakende kinderen te zegenen met het werkelijke bezit van de verbondszegeningen. Hebr. 9:28 zegt dan ook: '... zo zal ook Christus, nadat Hij Zich eenmaal geofferd heeft om veler zonden op zich te nemen, ten tweede male zonder zonde aanschouwd worden door hen die Hem tot hun heil verwachten'. En: 'Want nog een korte, korte tijd, en Hij, Die komt, zal er zijn en niet op Zich laten wachten ...' (Hebr. 10:37). De joodse zevende maand, de maand met zijn hoge feesten van de bazuinen, de verzoening, de oogst en ook het jubeljaar, symboliseerden

Nadat de hogepriester op de grote verzoendag het offer had gebracht, kwam hij uit het heiligdom om het volk te zegenen.

gebeurtenissen van eschatologische betekenis en dient daarom ook te worden gezien in verband met de wederkomst van Jezus Christus.

Johannes verklaart dat het eeuwige leven, het leven van de toekomstige eeuw, zich heeft geopenbaard in Jezus. Het is reeds in het bezit van hen die geloven. De synoptici spreken van het eeuwige leven in de toekomst, maar dat is niet in strijd met wat Johannes zegt. Ook hij bindt de gave van het eeuwige leven aan de opstanding in het laatste der dagen (Joh. 6:39-41). Hij citeert de belofte van Jezus in Joh. 14:3.

Paulus spreekt van de toekomstige hoop op het eeuwige leven (Rom. 2:7; 5:21). In feite spreekt hij van 'de hoop der gerechtigheid' (Gal. 5:5), de 'hoop van de verheerlijking' (Col. 1:29), de 'hoop op het heil' (1 Thess. 5:8) en de 'hoop en verschijning van onze grote God en Heiland, Christus Jezus' (Titus 2:13). Duidelijk gewaagt hij hier van vele aspecten van één hoop die werkelijkheid zal worden bij de komst (parousia), de verschijning (epiphanie) of openbaring (apocalypsos) van Jezus Christus*.

De twee brandpunten in het NT (eerste en tweede komst van de Heer) staan beide in betrekking tot *geloof en hoop*. De boodschap van de eerste komst schept geloof, geloof dat beseft dat de laatste dingen reeds in Jezus hebben plaatsgevonden. De verkondiging van de tweede komst inspireert tot hoop, de hoop dat alle zegeningen die thans in het geloof al ons deel zijn eenmaal werkelijk in ons bezit komen. De gelovigen leven in de 'tussentijd', in de

spanning van het *nu* en het *nog niet*, tussen al bezitten en nog niet hebben ontvangen. Daarom zijn geloof en hoop beide nodig. Geloof in wat Jezus Christus al heeft gedaan houdt de hoop op Zijn wederkomst levend. De hoop op de komende heerlijkheid houdt het geloof in stand als het door lijden en teleurstelling wordt beproefd. Bovendien houdt de hoop ons terug van valse veronderstellingen als zouden we het reeds allemaal al in werkelijkheid bezitten.

De vorm en de zekerheid van de komende dingen

Het verlangen om de toekomst te kennen ligt diep geworteld in het menselijk karakter. Ook christenen willen graag weten welke gebeurtenissen er in het laatste der dagen zullen plaatsvinden. God wuift dit verlangen niet zomaar weg, maar komt er in het laatste boek van de bijbel aan tegemoet. Op Zijn wijze. Het boek Openbaring werd dan ook geschreven om de gelovigen in te lichten over wat na deze tijd geschiedt zal (Openb. 1:1; 4:1). Het vertelt de waarheid over de toekomst. En de toekomst is de openbaring van de Heer.

Christus is de waarheid. Hij is de waarheid over God, omdat alles wat we van God kunnen weten in Jezus is geopenbaard. Hij vormt ook de waarheid over de mens, want Hij was ook mens in de meest oorspronkelijke bedoeling van de Schepper. Hij is de waarheid van het verleden, omdat Hij de spiegel van de verkiezing Gods is en de volkomen onthulling van hetgeen God Zich van eeuwigheid had voorgenomen. Hij is ook de waarheid van de toekomst. Wat staat te gebeuren heeft al plaatsgevonden in Hem. Omdat de eschatologie al vervuld is in Jezus Christus, kunnen de gebeurtenissen van de eindtijd slechts een ontvouwing zijn van hetgeen al in Hem heeft plaatsgevonden. Het Christusgebeuren is namelijk niet alleen

* Dit zijn de griekse woorden in het NT die de wederkomst van Jezus Christus aanduiden.

In het leven en lijden van Jezus Christus oordeelde God de wereld en de zonde en schonk Hij rechtvaardiging aan allen die in Hem geloven.

een spiegel van het verleden, maar ook van de toekomst. In de dood en de opstanding van Jezus zien we het uitgieten van de toorn van God, het ware karakter van de hel, het rechtvaardig oordeel van God, de grote verzoendag, de opstanding van de gelovigen, de nederlaag van de boze, de overwinning op zonde en dood en het geschenk van het eeuwige leven in heerlijkheid.

Het Christusgebeuren toont ons daarom de vorm van de toekomstige dingen. Werde de wet niet getoond, vervuld en geëerd in dit Christusgebeuren? Zo zal het ook in het laatste der dagen zijn. Werde de straf voor de zonde niet gedragen in dat gebeuren? Zo zal het ook in 't laatste der dagen zijn. Vertelt ons geloof niet dat wij een Middelaar hebben? Ook in het einde der tijden – in de eindafrekening – zal Hij dat zijn. Rekende God niet voorgoed af met zonde en dood toen Hij Zijn Zoon deed opstaan uit het graf? Zo zal het ook in óns zijn op onze opstanding en verheerlijking in het laatste der dagen.

We kunnen op deze wijze nog doorgaan, want van alles wat reeds in Jezus plaatsvond, gedurende Zijn eerste komst naar deze aarde, zijn de laatste gebeurtenissen een kosmische onthulling en vervulling. Hij is de waarheid van de toekomst. In Zijn heilsdaad ligt de vorm van hetgeen zich zal voltrekken aan het einde der tijden.

Het Christusgebeuren maakt de toekomst ook vast en zeker. Die toekomst, op symbolische wijze uitgedrukt in het boek Openbaring, zal zo *zijn* omdat het zo *was*. Het Christusgebeuren maakt een laatste oordeel niet overbodig. Het maakt dit – en andere gebeurtenissen van de eindtijd – juist zeker. Paulus zegt dat de opstanding van Christus een bewijs van Gods oordeel is (Hand. 17:31). In Daniël 9:24-27 lezen we dat de heilsdaden van de Messias verzegelen, vastmaken, bevestigen het uitzicht op goddelijk herstel van alle dingen in de eindtijd.

Zo mogen we constateren dat de twee brandpunten in het NT – Christusgebeuren en wederkomst – elkaar niet beconcurreren, maar elkaar belichten en verduidelijken. In de eindtijd zal men er getuige van kunnen zijn dat er een weerspiegeling plaatsvindt van Golgotha. Daarom waakt de gemeente der gelovigen. Ze ziet het einde als

nabij, omdat het zich al in Christus heeft voltrokken. Een juiste opvatting van de eindtijd zal daarom altijd het evangelie hooghouden en in het middelpunt plaatsen. Sommigen hebben het evangelie verkondigd zonder acht te slaan op het naderend einde. Omdat God de wereld in Jezus Christus al had geoordeeld en de gelovigen met Zich verzoend, achtte men een verkondiging van het eschaton overbodig. De komst van het koninkrijk in de Persoon van Christus maakte het koninkrijk der heerlijkheid aan het einde der tijden immers overbodig. De idee van de onsterfelijkheid, nu al aanwezig in de gelovige, ontledigde de betekenis van de opstanding bij de komst van de Heer.

Aan de andere kant zijn er ook geweest die de belangrijkheid van de eschatologie zo hebben benadrukt dat men er hen van mocht verdenken het volbrachte werk van God in Jezus Christus te loochenen, alsook de volle werkelijkheid van het heil dat nu reeds is geschonken in Hem. Evenals de spanning tussen wet en evangelie, schijnt ook de spanning tussen de zich openende eschatologie (het Christusgebeuren) en de zich vervullende eschatologie (de wederkomst van Jezus) vaak teveel voor de christen te zijn geweest. Maar de gemeenschap van gelovigen dient in wezen een eschatologische gemeenschap te zijn die leeft en werkt in de tussentijd. Omdat ze gelooft dat de laatste gebeurtenissen al in Jezus hebben plaatsgevonden, ziet zij vol hoop uit naar de vervulling ervan bij de komst van de Heer. En die hoop sterkt het geloof in zware tijden. Ze weet dat in Christus het oude voorbij is en dat het nieuwe is gekomen. In het geloof maakt deze gemeenschap al deel uit van deze nieuwe schepping (2 Cor. 5:17). Hun rechtvaardiging is de zekerheid van de komende verheerlijking (Rom. 5:1; 8:30). Ze kunnen zich hier dan ook niet meer vestigen alsof de wereld in deze vorm hun echte huis is. Omdat ze een eschatologische gemeenschap vormen, verwachten ze evenals Abraham, Izaak en Jakob een nieuwe aarde vol gerechtigheid en vrede. Deze hoop op het nieuwe bepaalt hun houding in het heden. Als de gelovigen dit gevoel van het spoedige einde verliezen, hebben ze ook het evangelie van Jezus Christus verloren.